

แนวทางการพัฒนากระบวนการจัดซื้อจัดจ้างของกรมกิจการเด็ก
และเยาวชน กระทรวงการพัฒนาสังคม
และความมั่นคงของมนุษย์
DEVELOPMENT GUIDELINE OF GOVERNMENT PROCUREMENT
PROCESS FOR DEPARTMENT OF CHILDREN AND YOUTH MINISTRY
OF SOCIAL DEVELOPMENT AND HUMAN SECURITY

จूरึกรณ ศรีมี¹ และ ราเชนทร์ นพณัฐวงศ์²

มหาวิทยาลัยเอเชียอาคเนย์^{1,2}

Chureegon Srimee¹ and Rachen Noppanatwongsakorn²

Southeast Asia University, Thailand^{1,2}

Corresponding Author; E-mail: juregon@hotmail.com

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาระดับความรู้ ความเข้าใจในกระบวนการดำเนินงาน ด้านการจัดซื้อจัดจ้าง ของบุคลากรที่ปฏิบัติงานในฝ่ายพัสดุ ของกรมกิจการเด็กและเยาวชน กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ และ 2) ศึกษาปัญหาและอุปสรรคในการดำเนินงานด้านการจัดซื้อจัดจ้าง ของบุคลากรที่ปฏิบัติงานในฝ่ายพัสดุ ของกรมกิจการเด็กและเยาวชน กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ ประชากรที่ใช้ในการศึกษา ได้แก่ บุคลากรภายในกรมกิจการเด็กและเยาวชน เจ้าหน้าที่ผู้มีหน้าที่หรือผู้ที่ได้รับมอบหมายจากผู้มีอำนาจให้ปฏิบัติหน้าที่เกี่ยวกับการจัดซื้อจัดจ้างหรือการบริหารพัสดุ จากฐานข้อมูลข้าราชการ ลูกจ้างประจำ พนักงานราชการ จากกลุ่มบริหาร

* ได้รับบทความ: 24 กุมภาพันธ์ 2563; แก้ไขบทความ: 22 มิถุนายน 2563; ตอรับตีพิมพ์: 25 มิถุนายน 2563

Received: February 24, 2019; Revised: June 22, 2020; Accepted: June 25, 2020

ทรัพยากรบุคคล ทั้งหมดจำนวน 222 คน เก็บข้อมูลโดยใช้แบบสอบถาม นำข้อมูลที่ได้จากการตอบแบบสอบถามมาทำการประเมินผลด้วยโปรแกรมสำเร็จรูปทางสถิติ สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล คือ ค่าความถี่ (Frequency) และค่าร้อยละ (Percentage) ค่าเฉลี่ย (Mean) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) และค่าสถิติ ANOVA

ผลการวิจัยพบว่า 1) ระดับความรู้ ความเข้าใจ ในขั้นตอนการดำเนินงานด้านการจัดซื้อจัดจ้าง ของบุคลากรที่ปฏิบัติงานในฝ่ายพัสดุ ของกรมกิจการเด็กและเยาวชน กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก โดยเรียงจากค่าเฉลี่ยมากไปน้อย เช่น ด้านปัญหาและอุปสรรค ระดับประสิทธิภาพ การกำหนดแนวทางปฏิบัติงานด้านการจัดซื้อจัดจ้างมีความชัดเจน อยู่ในระดับมาก ผู้รับผิดชอบโครงการ มีการกำหนดแผนการดำเนินงานแต่ไม่ได้ดำเนินการตามแผน ทำให้มีการจัดซื้อจัดจ้างในระยะกระชั้นชิด อยู่ในระดับปานกลาง และมีการดำเนินการโครงการก่อนได้รับอนุมัติจัดซื้อจัดจ้าง อยู่ในระดับน้อย ตามลำดับ 2) ด้านปัญหาและอุปสรรค ในการดำเนินงานด้านการจัดซื้อจัดจ้าง ของบุคลากรที่ปฏิบัติงานในฝ่ายพัสดุ ของกรมกิจการเด็กและเยาวชน กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ ได้แก่ ด้านแนวทางในการพัฒนากระบวนการจัดซื้อจัดจ้างของบุคลากรที่ปฏิบัติงานในกรมกิจการเด็กและเยาวชน กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์

คำสำคัญ: กระบวนการจัดซื้อจัดจ้าง; กรมกิจการเด็กและเยาวชน; กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์

Abstract

The objective of this research is 1) Studying the level of knowledge and understanding in the operational process Procurement of personnel working in supplies department Of the Department of Children and Youth Affairs, Ministry of Social Development and Human Security; and 2) Studying the problems and obstacles. In procurement operations Of personnel working in supplies department Of the Department of Children and Youth Affairs, Ministry of Social Development and Human Security. The population used in the study is

personnel within the Department of Children and Youth Affairs. Personnel with duties or persons assigned by Person with authority to perform duties relating to procurement or procurement management From the database of civil servants, permanent employees, government officials from a total of 222 human resource management groups. Data were collected by using questionnaires. The data obtained from the questionnaires were evaluated using statistical software packages. The statistics used for data analysis are Frequency and Percentage. Mean and standard deviation and ANOVA statistics.

Research Findings, 1) Knowledge level and understanding in the procurement operations process procurement of personnel working in the warehouse department Of the Department of Children and Youth Affairs, Ministry of Social Development and Human Security. The overall image is at a high level. In descending order. Such as Problems and obstacles Performance level Procurement practices are clear. At a high level, the person in charge of the project has specified an operational plan but has not implemented. According to the plan resulting in procurement at a close pace at a medium level and proceed project before approval of procurement. Ranked at a low level respectively; 2) Problems and obstacles in procurement operations Of personnel working in supplies department Of the Department of Children and Youth Affairs Ministry of Social Development and Human Security, including guidelines for the development of the procurement process of personnel working in the Department of Children and Youth Affairs, Ministry of Social Development and Human Security.

Key words: Procurement process; Department of Children and Youth Affairs; Ministry of Social Development and Human Security

บทนำ

“มนุษย์”เป็นทรัพยากรที่มีความสำคัญอย่างยิ่งในการขับเคลื่อนองค์กร รวมทั้งเป็นปัจจัยสำคัญในการบริหารองค์การไปสู่ความสำเร็จ สามารถพัฒนาศักยภาพได้อย่างไม่มีข้อจำกัดและยังไม่มีเครื่องมือหรือเทคโนโลยีใดที่สามารถมาทดแทนมนุษย์ได้อย่างแท้จริง การบริหารทรัพยากรมนุษย์มีความสำคัญต่อองค์กรทุกองค์กร เพราะต้องการไม่ให้เกิดความผิดพลาดเกิดขึ้นในการบริหารงาน องค์กรมีความจำเป็นต้องดำเนินการบริหารองค์การให้มีประสิทธิภาพ และประสิทธิผลสูงสุดภายใต้ปัจจัยต่าง ๆ ที่มีอยู่อย่างจำกัด ทั้งนี้การบริหารทรัพยากรมนุษย์นับว่าเป็นกระบวนการหนึ่งที่มีความสำคัญ เพราะความสำเร็จขององค์กรที่เกิดขึ้นได้ต้องอาศัยคุณภาพของบุคลากรที่อยู่ในองค์กร (ศักดิ์พันธ์ ต้นวิมลรัตน์, 2557)

ระบบการจัดซื้อจัดจ้างภาครัฐด้วยอิเล็กทรอนิกส์ (Electronic Government Procurement : e-GP) จัดทำเพื่อให้หน่วยงานภาครัฐและเอกชนสามารถเข้าถึงแหล่งข้อมูลการจัดซื้อจัดจ้าง และพัสดุภาครัฐได้อย่างรวดเร็ว ถูกต้อง ครบถ้วน ทัวถึง เป็นศูนย์ข้อมูลการจัดซื้อจัดจ้างภาครัฐตาม พ.ร.บ. และระเบียบฯ การดำเนินการจัดซื้อจัดจ้างและการบริหารพัสดุตามระเบียบนี้ด้วยวิธีการทางอิเล็กทรอนิกส์ ให้หน่วยงานของรัฐดำเนินการในระบบเครือข่ายสารสนเทศของกรมบัญชีกลางผ่านทางระบบการจัดซื้อจัดจ้างภาครัฐด้วยอิเล็กทรอนิกส์ (Electronic Government Procurement : e-GP) ตามวิธีการที่กรมบัญชีกลางกำหนด ให้หน่วยงานของรัฐใช้เอกสารที่จัดพิมพ์จากระบบจัดซื้อจัดจ้างภาครัฐด้วยอิเล็กทรอนิกส์เป็นเอกสารประกอบการดำเนินการจัดซื้อจัดจ้างตามวิธีการที่กำหนดในระเบียบ

กรมกิจการเด็กและเยาวชน เป็นหน่วยงานเชิงนโยบายและปฏิบัติ ที่มีภารกิจเกี่ยวกับการส่งเสริมและพัฒนาศักยภาพของเด็กและเยาวชน การคุ้มครองและพิทักษ์สิทธิเด็กและเยาวชน การส่งเสริมสวัสดิการเด็ก เยาวชน และครอบครัว โดยการกำหนด นโยบาย มาตรการ กลไก ส่งเสริมสนับสนุนภาครัฐและภาคเอกชน ติดตามและประเมินผลการดำเนินการตามนโยบายและมาตรการที่กำหนด เพื่อให้เด็กและเยาวชนมีคุณภาพชีวิตที่ดีและมีความมั่นคงในการดำรงชีวิต ในแต่ละปีมีเจ้าหน้าที่พลัดเปลี่ยนหมุนเวียนเป็นจำนวนมาก ทั้งเกษียณอายุราชการ ย้ายไปสังกัดหน่วยงานอื่น หรือลาออกจากราชการ ทำให้เจ้าหน้าที่ที่ปฏิบัติงานในกรมกิจการเด็กและเยาวชนประสบปัญหาในการปฏิบัติงานด้านการจัดซื้อจัดจ้างพัสดุไม่ต่อเนื่อง ขาดความรู้ ความเข้าใจ ในกฎหมาย ระเบียบ และขั้นตอนการ

ดำเนินการผ่านระบบการจัดซื้อจัดจ้างภาครัฐด้วยอิเล็กทรอนิกส์ (Electronic Government Procurement : e-GP) จึงทำให้ผู้วิจัยมีความสนใจที่จะทำการศึกษาเรื่องนี้ เพื่อจะได้ทราบถึงระดับความรู้ความเข้าใจรวมถึงปัญหาและอุปสรรคในการดำเนินงานด้านการจัดซื้อจัดจ้างของบุคลากรที่ปฏิบัติงานในฝ่ายพัสดุ ของกรมกิจการเด็กและเยาวชน กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาระดับความรู้ ความเข้าใจ ในการดำเนินงานด้านการจัดซื้อจัดจ้างของบุคลากรที่ปฏิบัติงานในฝ่ายพัสดุ กรมกิจการเด็กและเยาวชน กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์
2. เพื่อศึกษาปัญหาและอุปสรรค ในการดำเนินงานด้านการจัดซื้อจัดจ้างของบุคลากรที่ปฏิบัติงานฝ่ายพัสดุ ของกรมกิจการเด็กและเยาวชน กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์

วิธีดำเนินการวิจัย

รูปแบบการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยโดยเชิงปริมาณ (Quantitative Research) และเก็บข้อมูลเชิงสำรวจ

ประชากร

ประชากรที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ ได้แก่ บุคลากรฝ่ายพัสดุที่ปฏิบัติงานอยู่ในกรมกิจการเด็กและเยาวชน กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ ทั้งหน่วยงานที่ตั้งอยู่ที่ส่วนกลาง และหน่วยงานที่ตั้งอยู่ในส่วนภูมิภาค รวมทั้งสิ้น 107 แห่ง จำนวนทั้งสิ้น 222 คน โดยกำหนดกลุ่มตัวอย่างแบบเจาะจง (Purposive Sampling)

วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล

เก็บข้อมูลโดยใช้แบบสอบถาม ซึ่งแบ่งแบบสอบถามออกเป็น 4 ส่วน ดังนี้

ส่วนที่ 1 แบบสอบถามปัจจัยส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม ได้แก่ เพศ อายุ ระดับการศึกษา อาชีพ ระดับตำแหน่ง ระยะเวลาการทำงาน ประสบการณ์การปฏิบัติงานด้านการจัดซื้อจัดจ้าง และตำแหน่งงานปัจจุบัน

ส่วนที่ 2 แบบสอบถามเกี่ยวกับความรู้ ความเข้าใจ ในการดำเนินงานด้านการจัดซื้อจัดจ้างพัสดุ ของบุคลากรที่ปฏิบัติงานในฝ่ายพัสดุ ของกรมกิจการเด็กและเยาวชนมีลักษณะเป็นแบบสอบถามมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ ตามแบบของเบสท์และคานัน (Best and Kahn) โดยให้ค่าน้ำหนัก คะแนนแต่ละข้อ (ธานินทร์ ศิลป์จารุ 2550 : 77) ดังนี้

- 5 หมายถึง ระดับมากที่สุด ข้อความนั้นตรงกับความคิดเห็นของผู้ตอบมากที่สุด
- 4 หมายถึง ระดับมาก ข้อความนั้นตรงกับความคิดเห็นของผู้ตอบมาก
- 3 หมายถึง ระดับปานกลาง ข้อความนั้นตรงกับความคิดเห็นของผู้ตอบปานกลาง
- 2 หมายถึง ระดับน้อย ข้อความนั้นตรงกับความคิดเห็นของผู้ตอบน้อย
- 1 หมายถึง ระดับน้อยที่สุด ข้อความนั้นตรงกับความคิดเห็นของผู้ตอบน้อยที่สุด

ส่วนที่ 3 แบบสอบถามเกี่ยวกับปัญหาและอุปสรรคที่มีต่อกระบวนการดำเนินงานด้านการจัดซื้อจัดจ้างของบุคลากรที่ปฏิบัติงานในฝ่ายพัสดุ ของกรมกิจการเด็กและเยาวชน

ส่วนที่ 4 แบบสอบถามแบบปลายเปิดแสดงข้อคิดเห็น/ข้อเสนอแนะเพิ่มเติมของผู้ตอบแบบสอบถาม

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าความถี่ (Frequency) และค่าร้อยละ (Percentage) ค่าเฉลี่ย (Mean) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) และค่าสถิติ ANOVA

ผลการวิจัย

จากการศึกษาเรื่อง “แนวทางการพัฒนากระบวนการจัดซื้อจัดจ้างของบุคลากรที่ปฏิบัติงานในกรมกิจการเด็กและเยาวชน กระบวนการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์” สามารถสรุปผลการวิจัยเป็นข้อๆ ได้ดังนี้

1. ข้อมูลปัจจัยส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง ร้อยละ 86.5 อายุ 30-40 ปี ร้อยละ 61.3 มีการศึกษาอยู่ในระดับต่ำกว่าปริญญาตรีหรือเทียบเท่า ร้อยละ 67.1 มีอาชีพพนักงานราชการ ร้อยละ 65.3 มีตำแหน่งระดับปฏิบัติงาน ร้อยละ 66.2 มีระยะเวลาการทำงาน 6-10 ปี ร้อยละ 34.7 มีประสบการณ์ทำงานในปัจจุบันด้านการจัดซื้อจัดจ้างพัสดุอยู่ที่ 1-5 ปี ร้อยละ 47.7

2. ระดับความรู้ ความเข้าใจ ในขั้นตอนการดำเนินงาน ด้านการจัดซื้อจัดจ้าง ของบุคลากรที่ปฏิบัติงานในฝ่ายพัสดุ ของกรมกิจการเด็กและเยาวชน กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ ซึ่งได้มีการศึกษา 5 ด้าน ได้แก่ ด้านข้อมูล ด้านบุคลากร ด้านระบบเทคโนโลยี ด้านการดำเนินการจัดซื้อ ด้านปัญหาและอุปสรรค สามารถสรุปผลได้ดังนี้

2.1 ในด้านข้อมูล พบว่า เพศชายสามารถดำเนินการจัดซื้อจัดจ้างได้ถูกต้องตามกระบวนการที่ทางราชการกำหนด มีค่าเฉลี่ยอยู่ที่ 3.80 มีความรู้ความเข้าใจ เกี่ยวกับกระบวนการจัดซื้อจัดจ้าง มีค่าเฉลี่ยอยู่ที่ 3.63 มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับประเภทของการจัดซื้อจัดจ้าง มีค่าเฉลี่ยอยู่ที่ 3.60 มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการสรรหาผู้รับจ้าง มีค่าเฉลี่ยอยู่ที่ 3.50 มีความรู้ ความเข้าใจ ในขั้นตอนการดำเนินการผ่านระบบจัดซื้อจัดจ้างภาครัฐด้วยอิเล็กทรอนิกส์ (e-GP) มีค่าเฉลี่ยอยู่ที่ 3.47 และมีความรู้ ความเข้าใจ ในกฎหมายและระเบียบการจัดซื้อจัดจ้างพัสดุ มีความรู้ ความเข้าใจ ในระเบียบการเบิกจ่ายเงินผ่านระบบ GFMS มีค่าเฉลี่ยอยู่ที่ 3.23 ตามลำดับ

ส่วนในเพศหญิงสามารถดำเนินการจัดซื้อจัดจ้างได้ถูกต้องตามกระบวนการที่ทางราชการกำหนด มีค่าเฉลี่ยอยู่ที่ 3.58 มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับประเภทของการจัดซื้อจัดจ้าง มีค่าเฉลี่ยอยู่ที่ 3.38 มีความรู้ความเข้าใจ เกี่ยวกับกระบวนการจัดซื้อจัดจ้าง มีค่าเฉลี่ยอยู่ที่ 3.36 มีความรู้ ความเข้าใจ ในขั้นตอนการดำเนินการผ่านระบบจัดซื้อจัดจ้างภาครัฐด้วยอิเล็กทรอนิกส์ (e-GP) มีค่าเฉลี่ยอยู่ที่ 3.33 มีความรู้ ความเข้าใจ ในระเบียบการเบิกจ่ายเงินผ่านระบบ GFMS มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการสรรหาผู้รับจ้าง มีค่าเฉลี่ยอยู่ที่ 3.26 และมีความรู้ ความเข้าใจ ในกฎหมายและระเบียบการจัดซื้อจัดจ้างพัสดุ มีค่าเฉลี่ยอยู่ที่ 3.25 ตามลำดับ

2.2 ในด้านบุคลากร พบว่า ในเพศชายได้รับทราบข้อมูลเกี่ยวกับขั้นตอนการจัดซื้อจัดจ้างจากภายในหน่วยงาน มีค่าเฉลี่ยอยู่ที่ 3.63 ได้รับการอบรมให้ความรู้เกี่ยวกับกระบวนการในการจัดซื้อจัดจ้างอย่างเหมาะสม มีค่าเฉลี่ยอยู่ที่ 3.50 และการจัดสรรด้านบุคลากรในองค์กรมีเพียงพอต่อการปฏิบัติงาน ได้รับมอบหมายงานอย่างเหมาะสมกับความรู้ความสามารถ ได้รับการฝึกอบรมเพิ่มพูนความรู้เกี่ยวกับกฎหมาย ระเบียบ ที่เกี่ยวข้องกับการจัดซื้อจัดจ้าง มีค่าเฉลี่ยอยู่ที่ 3.28 ตามลำดับ

ส่วนในเพศหญิง การจัดสรรด้านบุคลากรในองค์กรมีเพียงพอต่อการปฏิบัติงาน ค่าเฉลี่ยอยู่ที่ 2.61 รับทราบข้อมูลเกี่ยวกับขั้นตอนการจัดซื้อจัดจ้างจากภายในหน่วยงาน มี

ค่าเฉลี่ยอยู่ที่ 3.53 ได้รับการอบรมให้ความรู้เกี่ยวกับกระบวนการในการจัดซื้อจัดจ้างอย่างเหมาะสม มีค่าเฉลี่ยอยู่ที่ 3.36 ได้รับมอบหมายงานอย่างเหมาะสมกับความรู้ความสามารถ มีค่าเฉลี่ยอยู่ที่ 3.22 และได้รับการฝึกอบรมเพิ่มพูนความรู้เกี่ยวกับกฎหมาย ระเบียบ ที่เกี่ยวข้องกับการจัดซื้อจัดจ้าง มีค่าเฉลี่ยอยู่ที่ 3.09 ตามลำดับ

2.3) ในด้านเทคโนโลยี พบว่า ในเพศชายสามารถใช้เครื่องคอมพิวเตอร์ได้อย่างคล่องแคล่ว มีค่าเฉลี่ยอยู่ที่ 3.84 สามารถสืบค้นข้อมูลการจัดซื้อจัดจ้างผ่านระบบเทคโนโลยีสารสนเทศได้ มีค่าเฉลี่ยอยู่ที่ 3.81 ระบบเทคโนโลยีสารสนเทศของหน่วยงาน ได้แก่ คอมพิวเตอร์ อุปกรณ์สนับสนุนการทำงานสำหรับระบบการจัดซื้อจัดจ้างด้วยอิเล็กทรอนิกส์ มีความเหมาะสม เพียงพอ และมีประสิทธิภาพ

ระบบเครือข่ายอินเทอร์เน็ตที่ใช้สำหรับการปฏิบัติงานในระบบจัดซื้อจัดจ้างในปัจจุบันมีประสิทธิภาพ มีค่าเฉลี่ยอยู่ที่ 3.63 และมีทักษะด้านการใช้เครื่องมือเทคโนโลยีสารสนเทศ ระบบเทคโนโลยีสารสนเทศของหน่วยงาน ช่วยให้การปฏิบัติงานการจัดซื้อจัดจ้างด้วยอิเล็กทรอนิกส์ มีประสิทธิภาพ มีค่าเฉลี่ยอยู่ที่ 3.53 ตามลำดับ

ส่วนในเพศหญิงสามารถใช้เครื่องคอมพิวเตอร์ได้อย่างคล่องแคล่ว มีค่าเฉลี่ยอยู่ที่ 3.86 มีทักษะด้านการใช้เครื่องมือเทคโนโลยีสารสนเทศ มีค่าเฉลี่ยอยู่ที่ 3.76 สามารถสืบค้นข้อมูลการจัดซื้อจัดจ้างผ่านระบบเทคโนโลยีสารสนเทศได้ มีค่าเฉลี่ยอยู่ที่ 3.74 ระบบเทคโนโลยีสารสนเทศของหน่วยงาน ได้แก่ คอมพิวเตอร์ อุปกรณ์สนับสนุนการทำงานสำหรับระบบการจัดซื้อจัดจ้างด้วยอิเล็กทรอนิกส์ มีความเหมาะสม เพียงพอ และมีประสิทธิภาพ มีค่าเฉลี่ยอยู่ที่ 3.59 ระบบเทคโนโลยีสารสนเทศของหน่วยงาน ช่วยให้การปฏิบัติงานการจัดซื้อจัดจ้างด้วยอิเล็กทรอนิกส์ มีประสิทธิภาพ มีค่าเฉลี่ยอยู่ที่ 3.52 และระบบเครือข่ายอินเทอร์เน็ตที่ใช้สำหรับการปฏิบัติงานในระบบจัดซื้อจัดจ้างในปัจจุบันมีประสิทธิภาพ มีค่าเฉลี่ยอยู่ที่ 3.35 ตามลำดับ

2.4 ในด้านการจัดซื้อ พบว่า ในเพศชายมีการจัดทำแผนการจัดซื้อจัดจ้าง มีค่าเฉลี่ยอยู่ที่ 3.84 มีการจัดทำแผนการดำเนินงานโครงการ การดำเนินงานเป็นไปตามแผนงานโครงการ มีค่าเฉลี่ยอยู่ที่ 3.66 และมีการประสานงานกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเพื่อกำหนดคุณลักษณะเฉพาะรูปแบบเพื่อเตรียมการจัดซื้อจัดจ้างล่วงหน้า มีค่าเฉลี่ยอยู่ที่ 3.53 ตามลำดับ

ส่วนในเพศหญิงมีการจัดทำแผนการดำเนินงานโครงการ การดำเนินงานเป็นไปตามแผนงานโครงการ มีค่าเฉลี่ยอยู่ที่ 3.57 มีการจัดทำแผนการจัดซื้อจัดจ้าง มีค่าเฉลี่ยอยู่ที่ 3.56

มีการประสานงานกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเพื่อกำหนดคุณลักษณะเฉพาะรูปแบบเพื่อเตรียมการจัดซื้อจัดจ้างล่วงหน้า มีค่าเฉลี่ยอยู่ที่ 3.51 ตามลำดับ

2.5 ในด้านปัญหาและอุปสรรค ในเพศชายกำหนดคุณลักษณะเฉพาะขาดความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับเรื่องที่จะดำเนินการ มีค่าเฉลี่ยอยู่ที่ 2.84 มีการกำหนดแนวทางปฏิบัติงานด้านการจัดซื้อจัดจ้างอย่างชัดเจน มีค่าเฉลี่ยอยู่ที่ 3.81 ผู้รับผิดชอบโครงการมีการกำหนดแผนการดำเนินงานแต่ไม่ได้ดำเนินการตามแผน ทำให้มีการจัดซื้อจัดจ้างในระยะกระชั้นชิด มีค่าเฉลี่ยอยู่ที่ 3.19 มีการดำเนินการโครงการก่อนได้รับอนุมัติจัดซื้อจัดจ้าง มีค่าเฉลี่ยอยู่ที่ 2.91 กำหนดคุณลักษณะเฉพาะขาดความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับเรื่องที่จะดำเนินการ มีค่าเฉลี่ยอยู่ที่ 2.84 และผู้กำหนดคุณลักษณะเฉพาะโดยบุคคลเดียวซึ่งไม่มีความรู้ความเข้าใจและการเปรียบเทียบ มีค่าเฉลี่ยอยู่ที่ 2.75 ตามลำดับ

ส่วนในเพศหญิงมีการกำหนดแนวทางปฏิบัติงานด้านการจัดซื้อจัดจ้างอย่างชัดเจน มีค่าเฉลี่ยอยู่ที่ 3.63 ผู้รับผิดชอบโครงการมีการกำหนดแผนการดำเนินงานแต่ไม่ได้ดำเนินการตามแผน ทำให้มีการจัดซื้อจัดจ้างในระยะกระชั้นชิด มีค่าเฉลี่ยอยู่ที่ 3.16 ผู้กำหนดคุณลักษณะเฉพาะขาดความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับเรื่องที่จะดำเนินการ มีค่าเฉลี่ยอยู่ที่ 2.63 ผู้กำหนดคุณลักษณะเฉพาะโดยบุคคลเดียว ซึ่งไม่มีความรู้ความเข้าใจและการเปรียบเทียบ มีค่าเฉลี่ยอยู่ที่ 2.56 และมีการดำเนินการโครงการก่อนได้รับอนุมัติจัดซื้อจัดจ้าง มีค่าเฉลี่ยอยู่ที่ 2.50 ตามลำดับ

3. จากการพิสูจน์สมมติฐานที่ว่า ปัจจัยภายในหน่วยงานส่งผลต่อการปฏิบัติงานกระบวนการจัดซื้อจัดจ้างพัสดุในกรมกิจการเด็กและเยาวชน กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ จากการวิเคราะห์

- จำแนกออกตามเพศ พบว่า ด้านข้อมูล ด้านบุคลากร ด้านระบบเทคโนโลยี ด้านการดำเนินการจัดซื้อ ด้านปัญหาและอุปสรรค ไม่ส่งผลต่อการปฏิบัติงาน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

- จำแนกออกตามอายุ พบว่า ด้านข้อมูล ด้านบุคลากร ด้านการดำเนินการจัดซื้อ ด้านปัญหาและอุปสรรค ไม่ส่งผลต่อการปฏิบัติงาน ส่วนด้านระบบเทคโนโลยี ส่งผลต่อการปฏิบัติงาน โดยมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

- จำแนกออกตามระดับการศึกษา พบว่า ด้านข้อมูล ไม่ส่งผลต่อการปฏิบัติงาน ส่วนในด้านบุคลากร ด้านการดำเนินการจัดซื้อ ด้านปัญหาและอุปสรรค ด้านระบบเทคโนโลยี ส่งผลต่อการปฏิบัติงาน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

- จำแนกออกตามอาชีพ พบว่า ด้านข้อมูล ด้านบุคลากร ไม่ส่งผลต่อการปฏิบัติงาน ส่วนในด้านระบบเทคโนโลยี ด้านการดำเนินการจัดซื้อ ด้านปัญหาและอุปสรรค ส่งผลต่อการปฏิบัติงาน โดยมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

- จำแนกตามระดับตำแหน่ง พบว่า ด้านข้อมูล ด้านบุคลากร ด้านระบบเทคโนโลยี ไม่ส่งผลต่อการปฏิบัติงาน ส่วนในด้านการดำเนินการจัดซื้อ ด้านปัญหาและอุปสรรค ส่งผลต่อการปฏิบัติงาน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

- จำแนกตามระยะเวลาทำงาน พบว่า ด้านข้อมูล ด้านบุคลากร ด้านระบบเทคโนโลยี ด้านปัญหาและอุปสรรค ไม่ส่งผลต่อการปฏิบัติงาน ส่วนในด้านการดำเนินการจัดซื้อ ส่งผลต่อการปฏิบัติงาน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

- จำแนกตามประสบการณ์ทำงาน พบว่า ด้านข้อมูล ด้านบุคลากร ด้านการดำเนินการจัดซื้อ ส่งผลต่อการปฏิบัติงาน ส่วนใน ด้านระบบเทคโนโลยี ด้านปัญหาและอุปสรรค ไม่ส่งผลต่อการปฏิบัติงาน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

4. จากการศึกษาเปรียบเทียบความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยส่วนบุคคลกับประสิทธิภาพในการให้บริการ พบว่า ปัจจัยภายในส่งผลต่อปัญหาและอุปสรรคในการปฏิบัติงานกระบวนการจัดซื้อจัดจ้างพัสดุในกรมกิจการเด็กและเยาวชน กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ โดยส่งผลในด้านข้อมูล ด้านบุคลากร ด้านการจัดซื้อจัดจ้างล่วงหน้า ด้านปัญหาและอุปสรรค ส่วนด้านระบบเทคโนโลยี พบว่าไม่ส่งผลกับปัจจัยภายใน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01

จากผลการวิจัยกระบวนการจัดซื้อจัดจ้างของบุคลากรที่ปฏิบัติหน้าที่ในกรมกิจการเด็กและเยาวชน กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ ระดับความรู้ความเข้าใจ ในขั้นตอนการดำเนินงาน ด้านการจัดซื้อจัดจ้าง ของบุคลากรที่ปฏิบัติงานในฝ่ายพัสดุ อยู่ในระดับปานกลาง ถึงมาก และเมื่อพิจารณาถึงปัญหาและอุปสรรค ในการดำเนินงานด้านการจัดซื้อจัดจ้าง ของบุคลากรที่ปฏิบัติงานในฝ่ายพัสดุ ปัญหาที่ส่งผลกระทบต่อพนักงาน คือ ด้านการจัดซื้อ และด้านระบบเทคโนโลยี ดังนั้น กรมกิจการเด็กและเยาวชน

มีความจำเป็นที่จะต้องส่งเสริมการอบรมให้แก่พนักงาน รวมถึงการควบคุม และพัฒนา ศักยภาพของบุคลากรเพื่อให้การทำงานเป็นไปตามเป้าประสงค์

อภิปรายผลการวิจัย

การศึกษาเรื่อง แนวทางการพัฒนากระบวนการจัดซื้อจัดจ้างของบุคลากรที่ ปฏิบัติงานในกรมกิจการเด็กและเยาวชน กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของ มนุษย์” สามารถอภิปรายผลการวิจัยได้ดังนี้

1. ในด้านระดับความรู้ ความเข้าใจ ในขั้นตอนการดำเนินงาน ด้านการจัดซื้อจัดจ้าง ของบุคลากรที่ปฏิบัติงานในฝ่ายพัสดุในกรมกิจการเด็กและเยาวชน กระทรวงการพัฒนา สังคมและความมั่นคงของมนุษย์ ทั้ง 5 ด้าน ด้านข้อมูล ด้านบุคลากร ด้านเทคโนโลยี ด้าน จัดซื้อ และด้านปัญหาและอุปสรรค เห็นว่า บุคลากรในองค์กรยังไม่เพียงพอต่อการปฏิบัติงาน บุคลากรยังขาดความรู้ความเข้าใจระบบเครือข่ายอินเทอร์เน็ตที่ใช้สำหรับการปฏิบัติงานใน การจัดซื้อจัดจ้าง มีการดำเนินการโครงการก่อนได้รับอนุมัติจัดซื้อจัดจ้าง ผู้กำหนด คุณลักษณะเฉพาะโดยบุคคลเดียว ซึ่งไม่มีความรู้ความเข้าใจ ผู้กำหนดคุณลักษณะเฉพาะขาด ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับเรื่องที่จะดำเนินการ การกำหนดแนวทางปฏิบัติงานด้านการจัดซื้อ จัดจ้างอย่างชัดเจน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ เกตุสิณี คงประสาธ (2552) ได้ทำการวิจัย การศึกษา ปัญหาอุปสรรคและความพึงพอใจ การบริหารงานคลัง ของเทศบาลตำบลใน จังหวัดพระนครศรีอยุธยา ผลการวิจัยพบว่า บุคลากรไม่เพียงพอในการปฏิบัติงาน เช่น งาน ด้านพัสดุ งานจัดเก็บรายได้ นโยบายผู้บริหารต้องการประหยัด งบประมาณด้านบุคลากร และการจัดเก็บภาษียังไม่ครอบคลุมครบถ้วน ซึ่งส่งผลต่อกระบวนการทำงานต่าง ๆ ภายใน องค์กร

2. ด้านปัจจัยภายในที่ส่งผลต่อปัญหาและอุปสรรคในการปฏิบัติงานในกระบวนการ จัดซื้อจัดจ้างพัสดุในกรมกิจการเด็กและเยาวชน กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคง ของมนุษย์ ด้านปัญหาและอุปสรรคนั้นได้ส่งผลโดยตรงต่อการปฏิบัติงานในกระบวนการ จัดซื้อจัดจ้างของบุคลากรแผนกพัสดุในกรมกิจการเด็กและเยาวชน กระทรวงการพัฒนา สังคมและความมั่นคงของมนุษย์ เนื่องจากในการปฏิบัติงานด้านการจัดซื้อจัดจ้างของ บุคลากรที่ปฏิบัติงานในฝ่ายพัสดุในกรมกิจการเด็กและเยาวชน กระทรวงการพัฒนาสังคม และความมั่นคงของมนุษย์ ยังขาดพนักงานผู้มีประสบการณ์ ความชำนาญ และทักษะ

ความสามารถที่จะดำเนินการตามกระบวนการดำเนินงานให้มีประสิทธิภาพที่ดีมีจำนวนน้อย ดังนั้นการจัดการฝึกอบรมทบทวนความรู้ให้แก่บุคลากร พร้อมทั้งคอยควบคุมและพัฒนาให้พนักงานมีศักยภาพ รวมไปถึงควรมีการปรับกระบวนการทำงานเพื่อให้ได้ผลงานตามเป้าหมายที่กำหนดและระยะเวลาทำงานที่พนักงานในแต่ละวันควรที่จะมีความเหมาะสมควรมีการอบรมเพิ่มเติมความรู้ในด้านการจัดซื้อจัดจ้างเป็นประจำเพื่อเป็นการเน้นย้ำและหากผู้ปฏิบัติงานที่เข้ามาใหม่จะได้มีโอกาสเรียนรู้ไปพร้อม ๆ กัน ด้านเทคโนโลยีควรมีการจัดสรรอุปกรณ์ที่มีทันสมัยและเพียงพอต่อการใช้งาน ด้านจัดซื้อจัดจ้างควรมีการวางแผนในด้านขั้นตอนการจัดทำให้เหมาะสมกับความเป็นจริงตามสถานการณ์ในปัจจุบัน โดยคำนึงถึงกฎระเบียบ ของหน่วยงานและไม่ขัดต่อกฎหมาย และด้านปัญหาและอุปสรรค หน่วยงานควรมีการจัดตั้งฝ่ายตรวจสอบป้องกันและแก้ไขปัญหาเมื่อตรวจพบในการปฏิบัติงานให้มีความสมบูรณ์โดยคำนึงถึงการเสียประโยชน์กับหน่วยงานที่อาจเกิดขึ้นได้ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ กัญสพัฒน์ นัถิธร และนันทพร ศรีวิไล ได้ทำการวิจัยเรื่องปัญหาและแนวทางการพัฒนาการบริหารงานพัสดุ วิทยาลัยธาตุพนม มหาวิทยาลัยนครพนม การวิจัยเรื่องนี้ มีวัตถุประสงค์ เพื่อศึกษาปัญหาจากการดำเนินงานด้านพัสดุในวิทยาลัยธาตุพนม มหาวิทยาลัยนครพนม ผลการศึกษาพบว่า ปัญหาที่พบจากการวิจัย คือ 1) งบประมาณในการจัดหาพัสดุ ไม่เพียงพอต่อการจัดการ เรียนการสอนของแต่ละสาขาวิชา 2) มีการสับเปลี่ยนเจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงานพัสดุบ่อย ทำให้เจ้าหน้าที่พัสดุขาดประสบการณ์ความรู้ ความเข้าใจในระเบียบการปฏิบัติงานด้านพัสดุ และการจัดซื้อจัดจ้างที่ถูกต้อง

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะจากผลการวิจัย

ด้านบุคลากร หน่วยงานควรมีการจัดสรรอัตรากำลังให้เหมาะสมกับการปฏิบัติการ และควรมีการจัดฝึกอบรมทบทวนความรู้ให้แก่พนักงาน พร้อมทั้งคอยควบคุมและพัฒนาให้พนักงานมีศักยภาพ รวมไปถึงควรมีการปรับกระบวนการทำงาน และในด้านปัญหาและอุปสรรค หน่วยงานควรมีการจัดตั้งฝ่ายตรวจสอบป้องกันและแก้ไขปัญหา

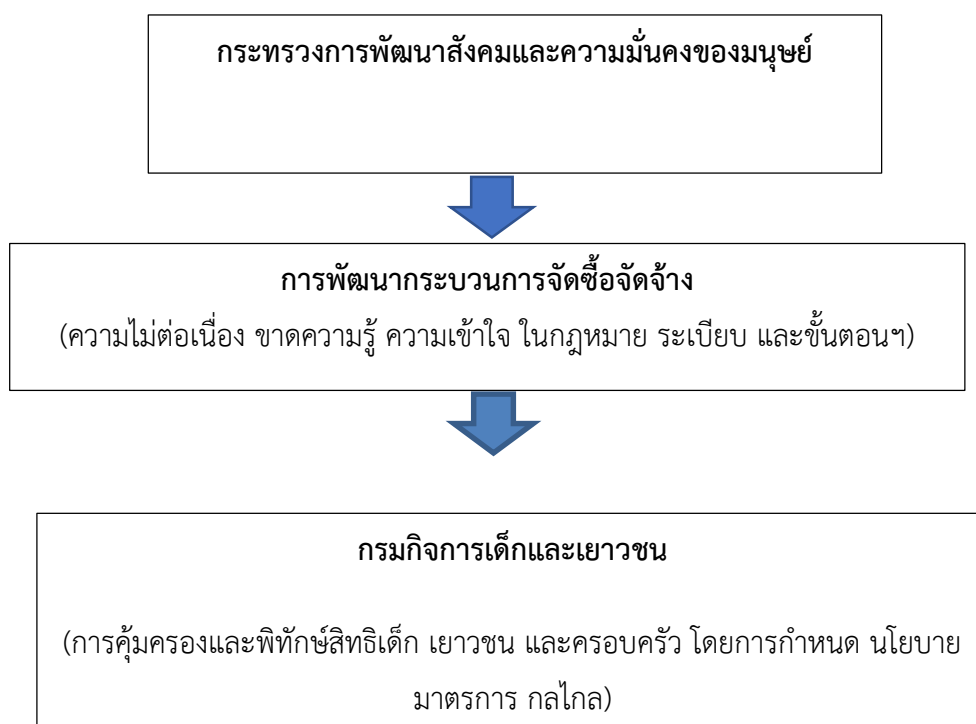
2. ข้อเสนอแนะในการศึกษาต่อไป

ควรมีการศึกษาถึงปัจจัยอื่น ๆ ที่ส่งผลต่อแนวทางการพัฒนากระบวนการจัดซื้อจัดจ้าง ของกรมกิจการเด็กและเยาวชน กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์

เช่น ความรู้ในตัวพนักงานที่เป็นผู้จัดทำในกระบวนการ ควรศึกษาถึงความต้องการพัฒนาตนเองให้ไปสู่หน้าที่การงานที่สูงขึ้นที่ส่งผลต่อแนวทางการพัฒนากระบวนการจัดซื้อจัดจ้าง และควรมีการเก็บข้อมูลเชิงลึกโดยการสัมภาษณ์ เพื่อให้ได้ข้อมูลที่ชัดเจนยิ่งขึ้น

องค์ความรู้ใหม่

การศึกษาเรื่อง แนวทางการพัฒนากระบวนการจัดซื้อจัดจ้างของบุคลากรที่ปฏิบัติงานในกรมกิจการเด็กและเยาวชน กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ ได้องค์ความรู้ใหม่ดังนี้ ในการส่งเสริมและพัฒนาศักยภาพของเด็กและเยาวชน รวมถึงการคุ้มครองและพิทักษ์สิทธิเด็ก เยาวชน และครอบครัว โดยการกำหนด นโยบาย มาตรการ กลไก ส่งเสริมสนับสนุนภาครัฐและเอกชน การติดตามและประเมินผลการดำเนินการตามนโยบายและมาตรการที่กำหนด เพื่อให้เด็กและเยาวชนมีคุณภาพชีวิตที่ดีและมีความมั่นคงในการดำรงชีวิต ซึ่งในแต่ละปีนั้นจะมีเจ้าหน้าที่ผลัดเปลี่ยนหมุนเวียนเป็นจำนวนมาก ทั้งเกษียณอายุราชการ ย้ายไปสังกัดหน่วยงานอื่น หรือลาออกจากราชการ ทำให้เจ้าหน้าที่ที่ปฏิบัติงานในกรมกิจการเด็กและเยาวชนประสบปัญหาในการปฏิบัติงานด้านการจัดซื้อจัดจ้างพัสดุไม่ต่อเนื่อง ขาดความรู้ ความเข้าใจ ในกฎหมาย ระเบียบ และขั้นตอนการดำเนินการผ่านระบบการจัดซื้อจัดจ้างภาครัฐด้วยอิเล็กทรอนิกส์

เอกสารอ้างอิง

- วรารณ คม. (2559). การศึกษาเปรียบเทียบวิธีการจัดซื้อจัดจ้างภาครัฐด้วยวิธี e-Auction และ e-Bidding: กรณีศึกษา กรมทางหลวงและกรมทางหลวงชนบท. การค้นคว้าอิสระเศรษฐศาสตรมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- กรมกิจการเด็กและเยาวชน. เกี่ยวกับกรมกิจการเด็กและเยาวชน. สืบค้นเมื่อ 11 กันยายน 2562, จาก <https://www.dcy.go.th/webnew/main/index.php>.
- กระทรวงการคลัง. (2562). วัตถุประสงค์หลักของระบบ GFMS. สืบค้นเมื่อ 10 พฤศจิกายน 2562, จาก https://www.gfmis.go.th/?page_id=1032.
- ดลชนก นະเสื่อ. (2559). ปัจจัยด้านทัศนคติและความคุ้มค่าในการทำประกันชีวิตของลูกค้าธนาคารกสิกรไทย. วิทยานิพนธ์บริหารธุรกิจมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- กัญสพัฒน์ นัถิอตรง และนันทพร ศรีวิไล. (2560). ปัญหาและแนวทางการพัฒนาการบริหารงานพัสดุ วิทยาลัยธาตุพนม มหาวิทยาลัยนครพนม. งานพัสดุ คณะวิทยาลัยธาตุพนม มหาวิทยาลัยนครพนม.
- เบญญาภา ตันกันยา. (2557). ทัศนคติของประชาชนต่อการรับรู้ข้อมูลข่าวสารของเทศบาลนครลำปาง อำเภอเมืองลำปาง จังหวัดลำปาง. การค้นคว้าอิสระรัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยเนชั่น.